

BÁO CÁO THẨM TRA

Tờ trình và dự thảo Nghị quyết về quy định mức tiền phạt đối với hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực xây dựng ở nội thành thành phố Hà Nội

Kính gửi: Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội

Căn cứ Luật Tổ chức Chính quyền địa phương năm 2015; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2019;

Thực hiện phân công của Thường trực HĐND Thành phố, Ban Pháp chế HĐND Thành phố tổ chức họp thẩm tra Tờ trình số 159/TTr-UBND ngày 17/6/2022 của UBND thành phố Hà Nội và dự thảo Nghị quyết quy định mức tiền phạt đối với hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực xây dựng ở nội thành (các quận) thành phố Hà Nội. Ban Pháp chế HĐND Thành phố xin báo cáo HĐND Thành phố kết quả thẩm tra như sau:

I. Sự cần thiết và căn cứ pháp lý ban hành Nghị quyết

1. Sự cần thiết

Thực hiện Điều 20 Luật Thủ đô, ngày 11/7/2014, HĐND Thành phố đã ban hành Nghị quyết số 07/2014/NQ-HĐND quy định mức tiền phạt đối với một số hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực xây dựng. Sau 8 năm thực hiện Nghị quyết, theo báo cáo kết quả tổng kết thi hành Luật Thủ đô năm 2021, từ khi áp dụng Nghị quyết số 07/2014/NQ-HĐND đến thời điểm tổng kết, trên địa bàn Thành phố đã phát hiện và ra 3.053 quyết định xử phạt vi phạm hành chính, đã thi hành 3.008 quyết định, thu nộp ngân sách nhà nước trên 29 tỷ đồng; công tác quản lý trật tự xây dựng trên địa bàn Thành phố đã có nhiều chuyển biến tích cực qua hàng năm và so với trước khi ban hành Nghị quyết, cụ thể là số công trình có vi phạm, và tỷ lệ công trình có vi phạm đều cơ bản giảm¹. Điều đó cho thấy việc quy định và áp dụng mức xử phạt cao hơn trong lĩnh vực xây dựng tại các quận có tác dụng răn đe, nâng cao ý thức, trách nhiệm của người dân trong việc chấp hành các quy định pháp luật về quản lý xây dựng; góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước trong lĩnh vực này trên địa bàn Thành phố.

Tuy nhiên, đến năm 2017, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 139/2017/NĐ-CP quy định xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động đầu tư xây dựng; khai thác, chế biến, kinh doanh khoáng sản làm vật liệu xây dựng, sản

¹ Năm 2015 là 2.668; năm 2016 là 2.469; năm 2017 là 1.916. Tỷ lệ số công trình có vi phạm lần lượt qua các năm từ 2015 đến 2017 là: 12,96% - 12,9% - 10,99%.

xuất, kinh doanh vật liệu xây dựng; quản lý công trình hạ tầng kỹ thuật; kinh doanh bất động sản, phát triển nhà ở, quản lý sử dụng nhà và công sở và có hiệu lực từ ngày 15/01/2018, trong đó quy định các mức xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực xây dựng đã thay thế cho các quy định trong Nghị định số 121/2013/NĐ-CP ngày 10/10/2013 của Chính phủ quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động xây dựng; kinh doanh bất động sản; khai thác, sản xuất, kinh doanh vật liệu xây dựng; quản lý công trình hạ tầng kỹ thuật; quản lý phát triển nhà và công sở - Đây là văn bản làm căn cứ pháp lý quy định các mức xử phạt hành chính được nâng mức theo Nghị quyết số 07/2014/NQ-HĐND. Do đó, từ ngày 15/01/2018, trên địa bàn 12 quận đã không áp dụng Nghị quyết số 07/2014/NQ-HĐND của HĐND Thành phố. Ngoài ra, hiện Chính phủ đã ban hành Nghị định số 16/2022/NĐ - CP ngày 28/01/2022 quy định về xử phạt hành chính về xây dựng, có hiệu lực từ ký và thay thế Nghị định số 139/2017/NĐ-CP của Chính phủ.

Vì vậy, việc UBND Thành phố trình HĐND Thành phố ban hành Nghị quyết tăng mức xử phạt vi phạm hành chính đối với một số hành vi vi phạm pháp luật về xây dựng (thay thế cho Nghị quyết số 07/2014/NQ-HĐND) nhằm tiếp tục triển khai thực hiện Luật Thủ đô, thống nhất với các quy định pháp luật hiện hành và tiếp tục phát huy hiệu quả Nghị quyết số 07/NQ-HĐND để tăng tính răn đe, phòng ngừa vi phạm xảy ra trong lĩnh vực xây dựng trong khu vực các quận là cần thiết, góp phần nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước trong lĩnh vực xây dựng trên địa bàn Thành phố trong thời gian tới.

2. Căn cứ pháp lý:

- Điều 19, 40 của Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 quy định về thẩm quyền của HĐND Thành phố ban hành Nghị quyết để tổ chức và bảo đảm việc thi hành Hiến pháp và pháp luật, quyết định các biện pháp bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, đấu tranh, phòng, chống tội phạm và các hành vi vi phạm pháp luật khác.

- Khoản 2 Điều 20 Luật Thủ đô năm 2012 quy định: *“Việc xử phạt vi phạm hành chính ở nội thành được thực hiện theo quy định của pháp luật về xử lý vi phạm hành chính và các quy định sau đây: HĐND thành phố Hà Nội được quy định mức tiền phạt cao hơn nhưng không quá 02 lần mức tiền phạt tối đa do Chính phủ quy định đối với một số hành vi vi phạm hành chính tương ứng trong các lĩnh vực văn hóa, đất đai và xây dựng; Các chức danh có thẩm quyền phạt tiền đối với các hành vi vi phạm hành chính do Chính phủ quy định trong các lĩnh vực quy định tại điểm a khoản này thì cũng có thẩm quyền xử phạt tương ứng với mức tiền phạt cao hơn đối với các hành vi vi phạm trong lĩnh vực đó”*.

- Ngoài ra, còn có các quy định tại Luật Xây dựng năm 2014; Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều Luật Xây dựng năm 2020, Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012; Nghị định số 16/2022/NĐ-CP năm 2022 của Chính phủ quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực xây dựng đã quy định về thẩm quyền xử phạt, hành vi vi phạm và mức xử phạt hành chính đối với các hành vi vi phạm pháp luật xây dựng.

Vì vậy, việc UBND trình HĐND Thành phố ban hành Nghị quyết quy định mức tiền phạt đối với hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực xây dựng ở nội thành thành phố Hà Nội là đúng thẩm quyền và có đủ căn cứ pháp lý.

II. Về hồ sơ trình dự thảo Nghị quyết

1. Hồ sơ trình Nghị quyết

Thành phần Hồ sơ trình đã đảm bảo đúng quy định tại Điều 124 Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật, gồm: Tờ trình số 159/TTr-UBND ngày 17/6/2022 của UBND thành phố Hà Nội kèm theo dự thảo Nghị quyết, báo cáo thẩm định số 136/BC-STP ngày 08/6/2022 của Sở Tư pháp Thành phố; Báo cáo số 151/BC-SXD(TTr) ngày 29/6/2022 của Sở Xây dựng về giải trình, tiếp thu đối với các ý kiến của Bộ Tư pháp, Ủy ban MTTQVN Thành phố, các sở, ngành và UBND các quận.

2. Nội dung Nghị quyết

2.1. Về các nội dung trọng tâm

(1) *Về đối tượng bị áp dụng mức xử phạt:* Tổ chức, cá nhân trong nước và tổ chức, cá nhân nước ngoài có hành vi vi phạm hành chính được quy định tại Nghị quyết, trừ trường hợp Điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên có quy định khác.

(2) *Về phạm vi các nhóm hành vi vi phạm được xác định nâng mức phạt:* Nghị quyết quy định nâng mức tiền phạt đối với 20/91 nhóm hành vi vi phạm hành chính (thuộc 5/34 điều tại Chương II quy định về hành vi vi phạm hành chính, hình thức xử phạt và biện pháp khắc phục hậu quả trong hoạt động xây dựng) được quy định tại Nghị định số 16/2022/NĐ-CP của Chính phủ.

(3) Các nhóm hành vi được xác định trong Nghị quyết đều nâng mức phạt tiền bằng 02 (hai) lần mức phạt tiền đối với các nhóm hành vi vi phạm hành chính tương ứng tại Nghị định số 16/2022/NĐ-CP của Chính phủ.

Hình thức xử phạt bổ sung và biện pháp khắc phục hậu quả áp dụng đối với các hành vi vi phạm hành chính quy định tại Nghị quyết được thực hiện như đối với các hành vi vi phạm tương ứng theo Nghị định số 16/2022/NĐ-CP của Chính phủ.

Mức phạt tiền quy định tại Chương II Nghị quyết này là mức phạt đối với tổ chức. Đối với cùng một hành vi vi phạm hành chính thì mức phạt đối với cá nhân bằng 1/2 mức phạt đối với tổ chức.

Các hành vi vi phạm hành chính về xây dựng không được quy định trong Nghị quyết thì áp dụng mức tiền phạt theo Nghị định 16/2022/NĐ-CP của Chính phủ.

(4) Các chức danh có thẩm quyền xử phạt đối với các hành vi vi phạm hành chính quy định tại Nghị định 16/2022/NĐ-CP của Chính phủ có thẩm quyền xử phạt tương ứng với mức phạt tiền đối với các hành vi vi phạm trong lĩnh vực xây dựng.

(5) Các hành vi vi phạm quy định tại Nghị định nếu xảy ra trước khi Nghị quyết có hiệu lực thì áp dụng mức phạt quy định tại Nghị định của Chính phủ về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực xây dựng.

Ban Pháp chế nhận thấy:

- Về phạm vi hành vi vi phạm hành chính quy định trong Nghị định số 16/2022/NĐ-CP của Chính phủ được Nghị quyết quy định nâng mức phạt thuộc nhóm các hành vi vi phạm hành chính về xây dựng là phù hợp với quy định tại Điều 20 Luật Thủ đô; kế thừa quy định về các nhóm hành vi vi phạm nâng mức phạt tại Nghị quyết 07/2014/NQ-HĐND của HĐND Thành phố; là những nhóm hành vi vi phạm phổ biến xảy ra trên địa bàn Thành phố thời gian quan cần có sự tăng cường hiệu quả, hiệu lực quản lý nhà nước và được cơ quan, đơn vị có liên quan (bao gồm: Bộ Xây dựng, Bộ Tư pháp, Ủy ban MTTQVN Thành phố, các sở, ngành và UBND các quận, huyện) cơ bản thống nhất.

- Nguyên tắc nâng mức phạt bằng 02 lần mức phạt đối với các hành vi vi phạm tương ứng được quy định tại Nghị định số 16/2022/NĐ-CP của Chính phủ là đảm bảo thống nhất với các quy định tại Điều 20 Luật Thủ đô, Luật xử lý vi phạm hành chính và rõ ràng, thuận lợi trong tổ chức thực hiện.

Việc quy định mức phạt tiền quy định tại Chương II Nghị quyết là mức phạt đối với tổ chức. Đối với cùng một hành vi vi phạm hành chính thì mức phạt đối với cá nhân bằng 1/2 mức phạt đối với tổ chức là thống nhất với quy định tại điểm c khoản 3 Điều 4 Nghị định số 16/2022/NĐ-CP của Chính phủ.

Ban Pháp chế đồng tình, thống nhất với các nội dung quy định trọng tâm, cơ bản nêu trên của Nghị quyết.

- Quá trình lập hồ sơ xây dựng Nghị quyết đã đảm bảo đúng các quy định của pháp luật và được Ủy ban MTTQVN Thành phố thực hiện phản biện xã hội. Các ý kiến phản biện của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức, cá nhân có liên quan đã được cơ quan chủ trì tham mưu soạn thảo tiếp thu, giải trình đầy đủ. Ban Pháp chế đồng tình với nội dung tiếp thu, giải trình của cơ quan lập hồ sơ xây dựng Nghị quyết.

2.2. Về thể thức, bố cục của dự thảo Nghị quyết: đảm bảo với quy định về thể thức và kỹ thuật trình bày văn bản quy phạm pháp luật được quy định chi tiết tại Nghị định số 34/2016/NĐ-CP ngày 14/5/2016 của Chính phủ về việc quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Nghị định số 154/2020/NĐ-CP ngày 31/12/2020 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 34/2016/NĐ-CP.

3. Đề nghị UBND Thành phố:

Đề nghị UBND Thành phố nghiên cứu, tiếp thu ý kiến theo đề nghị của Bộ Xây dựng tại văn bản số 2198/BXD-TTr ngày 17/6/2022 về việc đề nghị bổ sung 3 nhóm hành vi quy định tại khoản 3 Điều 18 và khoản 2, khoản 3 Điều 36 Nghị định 16/2022/NĐ-CP vào dự thảo Nghị quyết để đảm bảo tính răn đe, phòng

ngừa các vi phạm hành chính có thể xảy ra trong công tác nghiệm thu công trình xây dựng.

Kính trình Hội đồng nhân dân Thành phố xem xét quyết định./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thường trực Thành ủy;
- Thường trực HĐND Thành phố;
- UBND Thành phố;
- Thành viên Ban Pháp chế HĐND TP;
- Các vị đại biểu HĐND Thành phố;
- VP Đoàn ĐBQH&HĐND Thành phố;
- VP UBND Thành phố;
- Lưu: VT, PC_(H).

**TM. BAN PHÁP CHẾ
TRƯỞNG BAN**

Duy Hoàng Dương